

RIKTLINJER OCH POLICY FÖR DAGVATTENHANTERING I VÄNERSBORGS KOMMUN

Policyn är antagen av kommunfullmäktige 2009-XX-XX

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	2
2. Syfte	2
3. Policy.....	3
4. Trestegsmodellen	4
5. Dagvattenhantering	5
6. Ansvar	8
7. Fortsatt arbete	12
8. Bilagor.....	13

1. Inledning

VA-cheferna i Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg kommuner tog i november 2006 initiativet till att framarbete ett förslag till policy för dagvatten. Policyn skall ligga till grund för en gemensam kommunal dagvattenhantering före utgången av 2008. Arbetsgrupper bildades i respektive kommuner, i Vänersborg med representanter från VA-verket, Teknik- och trafikenheten, Gatuenheten, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen och Byggnadsförvaltningen. Gruppens arbete har bestått av sammankomster, en kort studieresa, miniseminarium, inläsning och kartstudier. Resultatet har blivit ett förslag till policy för dagvattenhanteringen i Trestadskommunerna. I policyn klarläggs syfte, principer och ansvarsfördelning för dagvattenhanteringen. Policyn för dagvattenhanteringen måste vara ett levande dokument som revideras och kompletteras vid behov, förslagsvis görs en översyn en gång per mandatperiod. Policyn skall följas av en strategi innehållandes kommande arbete och aktiviteter för dagvattenhanteringen i Trestadskommunerna. I strategin föreslås kunskapsinsamlande, prioritering och sedan handlingsplaner för prioriterade projekt.

2. Syfte

Torka och brist på rent vatten är ett av de största hoten världen står inför i spåren av klimatförändringarna. Att säkerställa tillgången till vatten av god kvalitet samt skydda och förbättra vattenkvaliteten är en oerhört viktig fråga. I detta sammanhang spelar dagvattenrening en viktig roll genom att tillse att det vatten som faller ned i form av regn och snö kommer tillbaka till naturen utan att ta med sig miljöfarliga ämnen. Dagvatten kan bl. a innehålla petroleumprodukter, tungmetaller och organiska miljögifter. Dagvattenfrågorna blir allt viktigare genom att flödena ökar bland annat till följd av urbaniseringen och klimatförändringarna. De senaste årens nya rekord i nederbörd och översvämningar i många svenska städer har satt dagvattensystemen på hårda prov. Utöver problemen i ledningsnäten har även reningsverken fått stora problem med bräddningar, ökade kem- och energikostnader och sämre reningseffekt som följd. Av bland annat ovan beskrivna skäl samt utifrån de nationella, regionala och kommunala miljömål som uppsatts är det viktigt att kommunerna arbetar fram ett dokument vari en övergripande policy formuleras för dagvattenhanteringen i trestadskommunerna. Policyn ska ge en samsyn över de principer och ansvarsfördelning som gäller mellan berörda nämnder och förvaltningar inom Trestadskommunerna samt för övriga aktörer, vilka är inblandade i dagvattenfrågan.

Dagvattenpolicyn skall i Vänersborgs kommun:

- omfatta hur dagvatten tas omhand i befintliga och tillkommande bebyggelseområden inom kommunen.
- redovisa de principer som skall vara vägledande för all dagvattenhantering.
- utgöra ett grundläggande styrdokument för dagvattenhantering i skeden för planering, byggande, drift och underhåll samt i viss mån även myndighetsutövning.
- vara utgångspunkt för kommande arbeten kring dagvattenhantering som exempelvis mer detaljerade strategier, bedömningsgrunder, handlingsprogram med riktlinjer, prioriteringar, förslag till dagvattenåtgärder etc.

3. Policy

Följande policy för dagvattenhantering skall tillämpas i Vänersborgs kommun

- Dagvatten skall ses som en estetisk, biologisk och hydrologisk resurs och omhändertas på ett för platsen lämpligt sätt.
- Dagvatten skall hanteras på ett säkert, miljöanpassat och kostnadseffektivt sätt så att god bebyggelse- och naturmiljö kan uppnås. Dagvattnet skall användas som en resurs för närmiljön och synliggöras där så är möjligt och motiverat.
- Den naturliga vattenbalansen skall eftersträvas.
- Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) skall genomföras där så är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.
- Tillförseln av dagvatten i ledningssystem skall minska.
- Förorening av dagvatten skall begränsas, främst vad gäller metall- och petroleumprodukter. Åtgärder för att minska föroreningar skall genomföras i första hand vid föroreningarnas källor där så är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.
- Förorenat dagvatten skall där så är möjligt och motiverat separeras från rent dagvatten.

4. Trestegsmodellen

Modellen följer dagvattnets väg och det är tänkt att vattnet skall omhändertas i tre steg.

- 1. Lokalt omhändertagande av dagvatten:** Består av flera olika lösningar för att behandla och omhänderta vattnet i ett tidigt skede. Detta kan åstadkommas genom infiltration och perkolation eller genom lokal fördröjning av dagvattnet.
- 2. Flödesutjämning och rening:** Det vatten som inte kan tas omhand lokalt, eller som kräver ytterligare rening leds till någon form av utjämning och rening.
- 3. Avledning:** Den mängd vatten som nu finns kvar ska avledas till recipient eller genomgå ytterligare rening.

4.1 Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD)

Vid genomförande av LOD ska metod noggrant väljas. Eventuella problem eller lyckade lösningar som gjorts inom området ska alltid tas reda på. Vattenförhållandena i marken (geohydrologiska förhållandena) måste bedömas och eventuellt undersökas för att se om marklagren kan ta emot vattnet. Ytavrinningen i området behöver kartläggas och tas hänsyn till. Likaså bör årsvariationer av vattenföring och nederbörd beaktas. Vid val av metod bör olika jordarters magasinering förmåga och vattengenomsläpplighet beaktas då det är avgörande för vilken vattenmängd som får uppehållas eller bortföras.

4.2 Flödesutjämning och rening

Dammar har magasinering och fördröjande effekt med viss reningsförmåga. De används ofta vid vägavvattning eller ibland för avvattning av större bostads- och industriområden. Barnsäkerhetsaspekten beaktas när det framförallt gäller bostadsområden. Dammarna utförs till exempel med fasta och svagt sluttande slänter och kan utföras med konstant, eller endast periodvis, förekommande vattenspegel. Våtmarker är effektiva renare av dagvattnet. Dagvattnet kan dock påverka den naturliga våtmarkens ekosystem negativt. Konstruerade våtmarker kräver ett konstant basflöde för att fungera väl. Dagvattenmagasin eller andra metoder som fördröjer kan minska belastning och dimensioner på dagvattenledningar nedströms. Bottenlösa brunnar eller perforerade ledningar, på betryggande avstånd från byggnader och anläggningar, kan ofta utföras för att flödesutjämna eller ta hand om små flöden. Flödesdämpande åtgärder kan utföras med till exempel gröna tak med vegetationslager, förstärkta gräsbevuxna ytor med armering eller permeabla ytskikt.

Dammar och våtmarker har en fördröjande effekt på dagvatten.

4.3 Avledning

För att omhänderta stora flöden behövs i vissa fall en anslutning av dagvatten till en kommunal dagvattenledning vid tomtgräns. Avledning kan även ske via diken. Regnintensiteten kan komma att överstiga den som dagvattenledningarna är dimensionerade för, därför skall planområden utformas så att avledning även kan ske ovan mark via gator eller diken. En strategi ska även finnas för hantering av eventuella instängda lågpunkter etc. Diken och svackdiken transporterar dagvattnet öppet och har en viss magasinering förmåga samt infiltrations- och reningseffekt.

Vid stora nederbörds mängder kan dagvatten avledas i diken.

5. Dagvattenhantering

Utifrån policyn och modellen på föregående sidor som gäller för alla som hanterar dagvatten, redovisas här nedan principer för olika situationer. Oavsett principerna kan reningsåtgärder komma att krävas av den som ansvarar för ett förorenat dagvatten.

5.1 Nyexploatering av tomtmark

Redan i planeringsskedet skall användningen av tomtmarken kontrolleras mot trolig dagvattenhantering. Det vill säga hur dagvattenhanteringen kan lösas, vilka behov som finns för ytor, eventuell rening, fördröjning etc. För gator inom området hänvisas till pkt 5.4.

5.1.1 Lokalt omhändertagande

I första hand skall LOD väljas på tomtmark och den lokala vattenbalansen skall bibehållas genom infiltration, utnyttjande av regnvatten för bevattning med mera.

5.1.2 Flödesutjämning, rening och avledning

- Det dagvatten som inte kan tas omhand lokalt eller som kräver ytterligare rening skall ledas vidare till någon form av utjämning och rening. Fördröjningsmagasin, dammar och våtmarker är exempel på möjliga lösningar.
- Dagvattnet skall om möjligt fördröjas, reduceras och renas genom användning av öppna dagvattensystem.

5.2 Befintlig bebyggd tomtmark

Bebyggda områden som samlad bebyggelse och stadsdelar har oftast ett konventionellt dagvattensystem, det vill säga utbyggt ledningsnät för effektivt avledande av dagvattnet från området. Någon behandling, rening, av dagvattnet finns oftast inte. För att få klarhet i om ett område vid förändring till exempel i samband med detaljplanearbete också behöver förändrad dagvattenhantering bör en utredning utföras. För gator inom området hänvisas till pkt 5.4.

5.2.1 Lokalt omhändertagande

- Fastighetsägare skall uppmuntras att omhänderta rent dagvatten lokalt inom tomtmark genom infiltration eller perkolation, i synnerhet om dagvattensystemet är överbelastat och/eller kombinerat.
- Fastighetsägare skall informeras om fördelarna av lokalt omhändertagande av dagvatten och uppmuntras till förbättringsåtgärder i samband med om- och tillbyggnader.

Dagvatten avleds till ett grund dike ifrån vilket infiltration sker till nedgrävda utjämningsmagasin.

5.2.2 Flödesutjämning, rening och avledning

- Saknas förutsättningar för LOD genom infiltration eller perkolation skall möjligheter till utjämning eftersträvas, i synnerhet om dagvattensystemet nedströms är överbelastat och/eller kombinerat.
- Vid behov skall krav på rening ställas på förorenat dagvatten.
- Dagvattnet skall om möjligt fördröjas, reduceras och renas genom användning av öppna dagvattensystem.

5.3 Allmänna parker, grönytor och lekplatser samt gemensamhetsanläggningar

På dessa platser skall särskilda utformningar av dagvattenhanteringen övervägas för att uppnå ökad trivsel, estetik eller bättre biologiska förutsättningar.

5.3.1 Lokalt omhändertagande

I första hand skall LOD väljas och den lokala vattenbalansen skall bibehållas genom infiltration med mera.

5.3.2 Flödesutjämning, rening och avledning

- Det dagvatten som inte kan tas omhand lokalt eller som kräver ytterligare rening skall ledas vidare till någon form av utjämning och rening. Fördröjningsmagasin, dammar och våtmarker är

exempel på möjliga lösningar. Fördröjning eller annan anläggning skall utformas på ett för platsen säkert och tilltalande sätt.

- Dagvattnet skall om möjligt fördröjas, reduceras och renas genom användning av öppna dagvattensystem.

5.4 Allmänna gator, vägar, parkeringar, torg samt gemensamhetsanläggningar

På dessa platser skall särskilda utformningar av dagvattenhanteringen övervägas för att uppnå ökad trivsel, estetik eller bättre biologiska förutsättningar. Vid gatuunderhåll skall dagvattenhanteringen om möjligt förbättras och föroreningsinnehållet begränsas.

Dagvatten i statsmiljö.

5.4.1 Flödesutjämning, rening och avledning

- Fördröjning eller annan anläggning skall utformas på ett för platsen säkert och tilltalande sätt.
- Förorenat dagvatten från trafikerade ytor skall renas där så anses nödvändigt och möjligt. Vid nyanläggning skall dagvattnet omhändertas så att föroreningarna i dagvattnet så långt möjligt kan avskiljas. Vid gatuunderhåll skall dagvattenhanteringen förbättras och föroreningsinnehållet begränsas där så är möjligt och motiverat.
- Katastrofskydd skall övervägas så att miljöskadorna vid eventuella olyckor begränsas.
- Dammar bör kunna användas för fördröjning och rening vid vägavvattning.
- Förstärkning av känsliga ytor med tex makadam kan utföras för att minska erosion.
- Användandet av permeabelt ytskikt bör utnyttjas.

Permeabelt ytskikt främjar infiltrationen jämfört med en hårdgjord yta.

5.5 Ledningssystem för dagvatten

5.5.1 Dagvatten som avleds i dagvattensystem till recipient

- Behandling av dagvatten som med hänsyn till aktuell recipient anses förorenat bör renas eller fördröjas.
- Där möjlighet finns och där tillräckliga ytor med rätta egenskaper finns ska ledningar förändras till öppna system.

5.5.2 Kombinerade system

Dagvatten som avleds till avloppsreningsverket i kombinerade system skall, där det bedöms som ekonomiskt och tekniskt rimligt, saneras bort.

5.6 Förtydliganden

Det finns vissa undantag från principerna att omhänderta dagvatten lokalt eller omhänderta efter avledning.

Infiltration skall inte ske:

- av dagvatten vid sådana platser där det redan är känt att marken är förorenad och risken för urlakning är stor.
- av dagvatten vid sådana platser där naturtypen eller jordarten inte är lämplig för infiltration.
- av förorenat dagvatten på sådana platser där man kan förutse skador på omgivningen eller andra negativa konsekvenser.
- av förorenat dagvatten i områden som är skyddade med skyddsföreskrifter för vattentäkt eller vattenskyddsområde.
- av förorenat dagvatten i influensområden till skyddsvärda grundvattenresurser.

Utsläpp av dagvatten skall inte ske:

- i områden där dagvattnet skadar värdefull natur eller biologisk mångfald.

Övrigt

- Vid influensområden till vattentäkt skall förorenat dagvatten förhindras påverka grundvattenkvaliteten. En möjlig åtgärd skulle kunna vara att exempelvis leda bort dagvattnet i täta ledningar eller täta diken.

6. Ansvar

I Vänersborgs kommun har Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Samhällsbyggnadsnämnden ett gemensamt ansvar för den kommunala dagvattenhanteringen. Tillämpning sker i tre skeden: planerings-, bygg och anläggnings- samt driftskedet. Kommunstyrelsens förvaltning, Byggnadsförvaltningen, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen och Samhällsbyggnadsförvaltningen är delaktiga i alla tre skedena.

6.1 Kommunens ansvar

Kommunens ansvar kan beskrivas utifrån verksamheten som bedrivs inom de fem olika kommunala ansvarsområdena.

1. Lovplikt för verksamheter

Ansvarig: Byggnadsnämnden

Nämnden ansvarar för att vid tillsyn och i samband med beslut och yttranden i lovärenden uppmärksamma och behandla dagvattenfrågan enligt de överenskomna principerna och gällande lagstiftning.

2. Tillstånd för verksamheter

Ansvar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämnden ansvarar för att i beslut, yttranden och i tillstånds- och anmälningsärenden uppmärksamma och behandla dagvattenfrågan enligt de överenskomna principerna och gällande lagstiftning.

3. Ledningssystemet

Ansvarig: Samhällsbyggnadsnämnden

Nämnden ansvarar för dagvattnet i de slutna dagvattensystemen. Med ett slutet dagvattensystem menas alla allmänna dagvattenledningar som finns mellan fastigheternas förbindelsepunkter och recipienterna. Dessutom ansvarar samhällsbyggnadsnämnden för att det vatten som finns inne i ledningar är av en viss kvalitet när det släpps ut från ledningssystemet.

4. Öppna dagvattensystem på allmän plats

Ansvarig: Samhällsbyggnadsnämnden

Nämnden ansvarar för dagvattnet i de kommunala öppna dagvattensystemen, det vill säga alla diken och dammar på kommunens mark. Det innebär att nämnden ansvarar för att det vatten som släpps ut från dessa dagvattensystem är av en viss kvalitet när det avleds till recipient.

5. Miljöövervakning och miljötillsyn enligt Miljöbalken

Ansvarig: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämnden bör ha god kännedom av recipienternas kondition samt genom myndighetsbeslut och övrigt tillsynsarbete se till att förorenade utsläpp till recipienterna minskar.

6.1.1 Dagvatten uppmärksammas tidigt.

Ansvar: Ett gemensamt ansvar mellan Kommunstyrelsen, Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Samhällsbyggnadsnämnden.

Det är viktigt att dagvattenfrågorna uppmärksammas tidigt i planeringsprocessen, det vill säga behandlas i översiktsplaner, program, detaljplaner och exploateringsavtal. Berörda förvaltningar skall aktivt delta, utreda och bidra till att dagvattenfrågorna hanteras i policyns anda.

6.1.2 Kommunen ansvar i olika skeden

Ansvaret för dagvattnet kan också beskrivas utifrån de olika faserna i en bygg- eller förändringsprocess. De olika skedena har valts för att definiera planeringsskede, bygg- och anläggningsskede samt driftskede.

Ansvar Kommunstyrelsen/Kommunstyrelsens förvaltning

Planeringsskede:

- Formulera och följa upp att planeringen följer kommunens övergripande mål och visioner, åtagande och utvecklingsinriktningar.
- Beställning och framtagande av översiktsplaner och fördjupade översiktsplaner.

Ansvar Byggnadsnämnden/Byggnadsförvaltningen

Planeringsskede:

- Ansvar för planläggning genom program och detaljplaner och i dessa skapa reella möjligheter att omhänderta dagvatten enligt de principer som anges i denna policy.
- Bevaka att krav i Plan- och bygglagen uppfylls.

Byggskede:

- Ansvar för granskning, bygglov och tillsyn enligt Plan- och bygglagen. Här ingår bygglov, marklov, bygganmälan m.m.

Ansvar Miljö- och hälsoskyddsnämnden/ Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen

Planeringsskede:

- Bevaka att krav i Miljöbalken uppfylls.
- Ansvar för att ange vilka reningskrav som gäller utifrån dagvattnets föroreningsinnehåll och recipientens belastningsförmåga.

Bygg- och anläggningsskede:

- Tillstånd och tillsyn enligt Miljöbalken.

Driftskede:

- Tillsyn enligt Miljöbalken innebärande att med hjälp av information, rådgivning eller myndighetsbeslut tillse att förorenat dagvatten renas. Dessa krav kan ställas i alla skeden om inte dagvattenpolicyn efterföljs.
- Kvalitetsbedömning av recipienter.

Ansvar Samhällsbyggnadsnämnden/ Samhällsbyggnadsförvaltningen – VA-verket

Planeringsskede:

- Bevaka och vara delaktiga i dagvattenfrågor tidigt i planprocessen genom att bland annat planera genomförandet av dagvattenanläggningar och utreda möjligheter till utjämning eller andra lämpliga dagvattenåtgärder.
- Utveckla, i betydelsen förbättra, de befintliga ledningsnäten för dagvatten i förtätningssamt utbyggnadsområden. Planera och utföra sanering av kombinerade ledningar i syfte att minska bräddningar samt att minska mängden dagvatten till reningsverken.
- Skriva markanvisnings- och exploateringsavtal.

Bygg- och anläggningsskede:

- Tillse att allmänna dagvattenanläggningar byggs så att de kan upprätthålla avsedd funktion och kondition.
- Tillse att anläggnings- och brukningsavgift för dagvatten erläggs.

Driftskede:

- Drift av de allmänna dagvattenanläggningarna.
- Utveckla det befintliga ledningsnätet för dagvatten.

Ansvar Samhällsbyggnadsnämnden/ Samhällsbyggnadsförvaltningen – Gata och park

Planeringsskede:

- Bevaka och vara delaktiga i att dagvattenfrågor behandlas tidigt i planprocessen.
- I avtal i samband med exploatering bevaka åtaganden för dagvattenhanteringen.
- Ta ansvar för att utreda och utföra förbättringar i det ytliga dagvattensystemet.

Bygg- och anläggningsskede:

- Tillse att rätt materialval och utförande genomförs.
- I de fall där kommunen är taxerad markägare inte förorsaka dagvattenproblem.

Driftskede:

- Underhålla de öppna dagvattensystemen.
- Underhålla rännstensbrunnar som kommunen ansvarar för.
- Utveckla det befintliga dagvattensystemet.

Lantmäterimyndigheten

Planeringsskede:

- Ansvar för frågor angående bildande av gemensamhetsanläggningar.

Bygg- och anläggningsskede:

- Ansvar för handläggning av lantmäteriförrättning ibland innehållande fastighetsbildning och bildande av gemensamhetsanläggning.

6.2 Ansvar övriga aktörer

6.2.1 Privata fastighetsägare

- Den som äger mark har ansvar för det dagvatten som uppstår på den egna fastigheten. Det innebär att fastighetsägaren i första hand skall sköta dagvattenhanteringen på egen hand och på den egna marken. Går inte detta skall fastighetsägaren vara beredd att bekosta åtgärder på annan mark, utanför tomten där dagvattenhantering kan ske.
- Ansvara för va-installationer på tomtmark fram till förbindelsepunkten till det allmänna ledningsnätet.
- Om fastigheten har en annan verksamhetsutövare än fastighetsägaren gäller att båda har ansvar att tillse att dagvattenproblem inte förorsakas av den verksamhet som bedrivs på fastigheten. Fastighetsägaren skall upplysa hyresgästen/arendatorn om vad som gäller.

6.2.2 Ansvar verksamhetsutövare

- En verksamhetsutövare får inte genom sin verksamhet tillföra föroreningar eller andra problem till dagvattensystemet.
- Om fastigheten har en annan verksamhetsutövare än fastighetsägaren gäller att båda har ansvar att tillse att dagvattenproblem inte förorsakas av den verksamhet som bedrivs på fastigheten. Fastighetsägaren skall upplysa hyresgästen/arendatorn om gällande anvisningar.

7. Fortsatt arbete

Dagvatten i Vänersborgs kommun i framtiden

Policyn ligger till grund för all dagvattenhantering i Trestadskommunerna. I policyn är ansvarsfrågan och principerna fastlagda. Utifrån policyn behövs en strategi för det fortsatta arbetet. Strategin ska innehålla de aktiviteter kommunen behöver vidta i fortsättningen för att följa intentionerna i den fastställda policyn.

Förslag till strategi för arbetet i Vänersborg kommun

1. Nulägesbeskrivning och bedömningsgrunder

Aktiviteter som leder fram till en nulägesbeskrivning och en metod att bedöma vattendragens och vattentypernas status/standard.

a) Insamling av kända fakta kring vattendragen (EU:s ramdirektiv för vatten)

En nulägesbeskrivning kan baseras på övergripande kunskap om:

- vattendragens kondition och avrinningsområden
- verksamheter som påverkar vattendragen
- inkomna klagomål till kommunen
- föroreningsbelastning
- kapacitetsproblem

b) Diskussioner som leder fram till bedömningsgrunder och eventuell metod att klassificera dagvattentyper och/eller recipienter som är belastade av dagvatten.

c) Tillämpningsanvisningar

2. Prioritering

Aktiviteter som leder fram till en prioritering av vilka vattendrag eller dagvattentyper kommunen ska arbeta vidare med. Prioriteringen ska utgå från EU:s ramdirektiv för vatten och bedömningsgrunderna ska vara motiverade utifrån arbetsinsats, ekonomi och miljönytta.

3. Informationsbroschyr

En informationsbroschyr till fastighetsägare upprättas där goda exempel på dagvattenhantering framgår.

4. Utredning av bidragssystem

En utredning påbörjas med upprättande av ett förslag till bidragssystem för stöd till fastighetsägare som förbättrar sitt dagvattensystem.

8. Bilagor

Ordlista

ABVA	Allmänna bestämmelser för brukande av allmänna vatten- och avloppsanläggningar.
Allmän plats	I byggnadslagstiftningen avses allmän plats som ett område som enligt detaljplan eller byggnadsplan är avsett för gata, torg eller park.
Anläggning	Byggnadsverk som inte kan definieras som en husbyggnad, t. ex. vägar, broar och dammar.
Anläggningsavgift	Avgift som uttas vid anslutning till kommunalt VA-nät.
Avloppsvatten	Spillvatten och dagvatten från fastigheter.
Avrinningsområde	Ett markområde som avgränsas av en vattendelare, där ytavrinningen har en huvudriktning. Till varje vattendrag och sjö finns ett avrinningsområde inom vilket allt ytvatten avleds till vattendraget/sjön.
Bräddning	När avloppsvatten avleds orenat till recipient t. ex. vid stor kapacitetsbelastning i systemet.
Dagvatten	Regn- och smältvatten som avleds från tomter, vägar, tak med mera och orenat leds till recipienten.
Dräneringsvatten	Grundvatten som avleds vid dränering av husgrunder, allmänna platser med mera. Kan orenat ledas till recipient via dag- eller spillvattenledning.
Förbindelsepunkt	Punkt där fastighetens VA-ledningar ansluts till det kommunala VA-nätet.
Fördröjningsmagasin	Dagvattenmagasin på eller i mark avsett för att jämna ut regnvattenflödet innan det når recipient.
Grundvatten	Vatten som helt eller delvis fyller utrymmen i jord eller berg.
Infiltration	Inträngning av vätska i poröst material så som jord eller berg.
Katastrofskydd	Ett avledningsdike eller fördröjningsmagasin kläs med t ex gummiduk i botten för att hindra spridning av miljöfarliga ämnen så som olja och petroleumprodukter.
Kombinerat system	Avloppssystem avsett för avledning av spill-, dag- och dräneringsvatten.
LOD	Lokalt omhändertagande av dagvatten. Dagvatten omhändertas i området det bildas, fördröjs och/eller minskar därmed avledning av dagvatten via ledningssystem. Sker genom infiltration eller perkolation.
Perkolation	Vatten transporteras genom vattenomättat poröst material, så som jord och berg.
Permeabelt ytskikt	För vatten genomtränglig yta t. ex. gräs och grus.
Recipient	Sjö eller vattendrag som mottar dag-, brädd och/eller renat spillvatten.

Servis	Sammanbindning av fastighetens VA-ledningar och det kommunala VA-nätet.
Spillvatten	Orent vatten från toalett, kök, tvätt med mera som leds till reningsverket.
Taxa, VA-taxa	Taxan reglerar avgifter som fastighetsägare ska erlägga till VA-huvudmannen för att täcka nödvändiga kostnader för VA-anläggningen. Taxan gäller inom verksamhetsområdet.
VA	Vatten och avlopp
VA-anläggning	Består av bland annat vattenverk, vattenreservoarer, tryckstegringsstationer, reningsverk, pumpstationer och ledningsnät.
VA-huvudman	Ägaren av den allmänna VA-anläggningen.
Vattentjänstlagen	Säkerställer att vattenförsörjning och avloppshantering sker i ett större sammanhang. Reglerar ansvar och skyldigheter mellan VA-huvudmannen och fastighetsägare.
Vattentäkt	Vattenverkets källa till råvatten; en sjö, ett vattendrag eller grundvattenmagasin.
Verksamhetsområde	Ett geografiskt område inom vilket vattentjänstlagen, ABVA, VA-taxa gäller.
Verksamhetsutövare	Ansvarig för verksamheten som bedrivs på en fastighet.
Översiktsplan	En kommuntäckande plan som anger mark- och vattenanvändningen i kommen.

Lagtext

Dagvatten regleras i bland annat miljöbalken, vattentjänstlagen samt plan- och bygglagen.

Miljöbalken (1998:808)

9 kap 2 § i Miljöbalken klargör att dagvatten som avleds från detaljplanelagt område är att betrakta som avloppsvatten. Detta medför att dagvattnet inte får påverka miljön negativt. Förutom de allmänna hänsynsregler som återfinns i 2 kap finns en särskild hänsynsregel för avloppsvatten i 9 kap.

7 § Avloppsvatten skall avledas och renas eller tas om hand på något annat sätt så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. För detta ändamål skall lämpliga avloppsanordningar eller andra inrättningar utföras.

Vattentjänstlagen Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

Inledande bestämmelser

1 § Bestämmelserna i denna lag syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster

6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver

ordnas, och

2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.

Plan- och bygglagen (1987:10)

I plan- och bygglagen står det i 2 kap

§ 3 Bebyggelse skall lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till

1. de boendes och övrigas hälsa och säkerhet,
2. jord, berg- och vattenförhållandena,
3. möjligheterna att ordna trafik, vattenförsörjning och avlopp samt annan samhällsservice,
4. möjligheterna att förebygga vatten- och luftföroreningar samt bullerstörningar, och
5. risken för olyckor, översvämning och erosion.

Miljömål

I de lokala miljömålen för Vänersborgs kommun finns dagvattenhantering med i följande punkter.

7.1 Vattenkvaliteten med avseende på näringsämnen i sjöar och vattendrag som är påverkade av övergödning ska från 2008 förbättras mot god vattenstatus med minst en tillståndsklass senast år 2015.

Nyckelfaktorer:

- Vattenburna utsläpp av kväve och fosfor från mänskliga verksamheter ska minska.
- Den naturliga reningen som sker i vattendrag ska bibehållas eller återskapas.

8.1 Alla ska ha tillgång till levande stränder och strandmiljöer utmed vattendragen, sjöar och Vänerkust med avseende på natur, kultur och friluftsliv.

9.1 Grundvatten ska skyddas från föroreningar och annan påverkan.

Nyckelfaktorer:

- Användningen av kemiska bekämpningsmedel ska minska.
- Skyddsföreskrifter ska införas för samtliga vattentäkter som är avsedda för minst 50 personer eller som ger minst 10 m³ vatten per dygn.
- Byggnation ska inte påverka grundvatten negativt.

11.1 Arealen våtmarker och småvatten ska bevaras eller öka sett från 1993 års nivå.

15.1 Planeringen ska leda till att den bebyggda miljön utgör en god och hälsosam livsmiljö.

Sociala värden liksom natur- och kulturvärden tas tillvara och utvecklas.

Landskapsbildens och stadsbildens skönhet är viktig i planeringen.

Nyckelfaktorer:

- Dagvatten ska tas om hand lokalt där så är möjligt.

